

№10 компанії ФК «Здоров'я», зросла на 59 %, а ціна на препарат іноземного виробництва Кладид СР, табл. 500 мг, №14 фірми «Abbott Products GmbH» (Німеччина) на 44 %. Ціна на вітчизняний препарат групи левофлоксацину, Лефлок, табл. 500 мг №5, компанії «Дарниця» збільшився на 58 %, а на препарати групи азитроміцину близько 61 %.

Справедливо зазначити, що за період 2012-2015 рр. для препаратів зазначеної групи спостерігалось збільшення середніх оптово-відпускних цін. Загальну тенденцію до збільшення цін можна пояснити домінуванням на вітчизняному оптовому фармацевтичному ринку імпортованих ліків, вартість яких залежить від коливання курсу валют та специфікою вітчизняного виробництва ЛЗ, яке базується на застосуванні у виробництві ЛЗ імпортованих субстанцій.

ЛІЦЕНЗУВАННЯ ЯК ФАКТОР В УПРАВЛІНСЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ

Светочева І. І., Мухіна О. Ю.

Національний фармацевтичний університет, м. Харків, Україна

Вступ. Інститут ліцензування є одним із провідних інститутів у системі регулювання господарської діяльності, що набув важливого значення з набуттям статусу ринкової економіки в Україні. Проведення економічної реформи в Україні об'єктивно вимагає посилення ролі у правовому регулюванні господарської діяльності, у тому числі ефективного правового регулювання ліцензування. Система ліцензування в Україні знаходиться в процесі становлення. Закладено її нормативну базу, продовжується формування системи органів, які здійснюють ліцензування. Однак цей процес відбувається досить складно і суперечливо, з невиправданими витратами і збоями, що відображає проблеми і труднощі української економіки.

Ліцензування – відносно нова форма адміністративного регулювання господарської діяльності в Україні, адже вона сформувалася на засадах правових норм, прийнятих на початку ХХІ століття. Система ліцензування в Україні перебуває в процесі становлення і піддається впливу проблем і труднощів, притаманних українській економіці в період системних трансформацій. У Законі України «Про ліцензування видів господарської діяльності» залишається невирішеним питання відповідності державної політики у сфері ліцензування господарської діяльності сучасній економічній ситуації.

Проблемою у сфері ліцензування є небажання суб'єктів ліцензування виконувати в повному обсязі передбачені законодавством положення. Органи виконавчої влади, здійснюючи ліцензійне провадження, встановлюють власні вимоги або ж не виконують умов, визначених законом. Перелік видів господарської діяльності, що підлягають ліцензуванню, дає привід для конфліктних ситуацій, оскільки існує ризик виведення зі сфери ліцензування окремих видів господарської діяльності або ж, навпаки, розширення цього переліку, виникають проблеми із застосуванням ліцензійних умов та тлумаченням їх змісту.

Головна проблема у сфері ліцензування полягає у відсутності балансу між державним регулюванням господарської діяльності і створюваними в процесі реформ новими ринковими механізмами. В Україні, з одного боку, має місце значне втручання держави в економіку, намагання контролювати (ліцензувати) всі види господарської діяльності, а з іншого – проявляється слабкість держави в таких важливих справах, як створення нормальних умов для ведення господарської діяльності в ринковій економіці та захист права людини на підприємницьку діяльність.

Найважливішою умовою створення в Україні сприятливого для господарської діяльності середовища є відмова від надмірного бюрократичного регулювання, а також підвищення ефективності державного регулювання у тих сферах, де це необхідно. Слід

скоротити перелік видів господарської діяльності, які підлягають ліцензуванню, замінити, де це можливо, ліцензування сертифікацією, стандартизацією, акредитацією, атестуванням, незалежною експертизою. Доцільно ввести єдиний порядок ліцензування на всій території України та в усіх видах господарської діяльності, уніфікацію обсягів, форм і змісту документації, яку подають у центральні, регіональні та місцеві органи при реєстрації, стандартизації підприємництва, контролі якості товарів і послуг, затвердивши їх відповідною постановою Уряду.

Необхідно також розподілити функції органів ліцензування, реєстрації і нагляду, встановити для них обмеження можливості втручання в господарську діяльність, а види господарської діяльності, які знаходяться під безпосереднім контролем держави, зі сфери ліцензування вилучати.

ОСНОВНІ ПРИНЦИПИ ДІЯЛЬНОСТІ ВІТЧИЗНЯНОЇ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я ТА СТРАТЕГІЯ ВООЗ У ВІДНОШЕННІ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ

Гудзенко О. П., Кучеренко Н. В.

ДЗ «Луганський державний медичний університет», Україна

У зв'язку зі шляхом розвитку, який обрала Україна, тобто шляхом євроінтеграції та демократичних принципів побудови суспільства, конче необхідною є реорганізація системи охорони здоров'я у відповідності до рекомендацій ВООЗ.

ВООЗ чітко визначає пріоритети своєї діяльності і дає орієнтири країнам, які прагнуть покращення національних державних інституцій у галузі охорони здоров'я, та виробникам лікарських засобів.

Основними напрямками стратегії ВООЗ у сфері лікарських засобів є подолання проблеми недоступності ліків для широких верств населення незаможних країн та країн із середнім рівнем добробуту, підвищення якості лікарських препаратів, що випускаються національними фармвиробниками, та державний контроль за правильним використанням ліків.

В рамках цієї стратегії вирішальними для забезпечення й розширення доступу до основних лікарських засобів є чотири фактора, а саме: раціональний вибір і використання основних лікарських засобів, доступні ціни, адекватне й стійке фінансування та надійні системи охорони здоров'я й постачання. ВООЗ визначає та рекомендує своє бачення пріоритетних галузей для зосередження уваги національних систем охорони здоров'я, зокрема на «хвороби бідності».

Одними з основних «хвороб бідності» серед неінфекційних захворювань (НІЗ) ВООЗ називає серцево-судинні захворювання, у тому числі інфаркти й інсульти.

Стандартизована за віком смертність від НІЗ зазвичай є вищою у країнах із низьким рівнем доходів. Практично половина від усіх смертей від НІЗ у країнах з низьким рівнем доходів і рівнем доходів нижче середнього реєструється у віці 70 років, а 30% смертей – у віці до 60 років, тобто серед працездатного населення.

Згідно даних ВООЗ витрати на фармацевтичні препарати у країнах, що розвиваються, складають 25-65% від загальних витрат суспільного та приватного секторів охорони здоров'я й 60-90% готівкових витрат домашніх господарств на здоров'я.

Тому, декларування доступу до основних засобів лікування й профілактики соціально значущих захворювань реалізується у наявності в аптечних закладах, насамперед, а також у відділеннях лікарень лікарських препаратів вітчизняного виробництва, зокрема генеричних.

З точки зору лікувально-оздоровчого ефекту, генерики є повністю еквівалентними оригінальним препаратам. Вони можуть відрізнятися від оригінальних ліків методами виготовлення або складом неактивних компонентів, проте містять ті ж діючі субстанції в тій